

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.240/2023/6/II.

A felperes:

Felperes1, Cím1.

A felperes képviselője:

Dr. Lovász Ügyvédi Iroda, Cím3, ügyintéző: dr. Lovász Ernő ügyvéd

Az alperes:

Alperes1, Cím2

Az alperes képviselője:

Szegedi és Gerencsér Ügyvédi Iroda, Cím4, ügyintéző: dr. Szegedi Genovéva ügyvéd

A per tárgya: kegyeleti jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 1.P.20.189/2020/84.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az alperes által fizetendő sérelemdíj összegét 500.000 (ötszázezer) forintra és az elsőfokú bíróság által megállapított késedelmi kamatára leszállítja.

A felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 320.000 (háromszázhuszezer) forintra felemeli.

A felperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összeget 208.800 (kettőszáznyolcezer-nyolcszáz) forintra felemeli, valamint az alperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 32.200 (harminckettőezer-kettőszáz) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes édesapja, néhai Felperes1 temetése dátum napján volt a települési temetőben. A temetési szertartás lebonyolításával a felperes édesanyja a Céglot, ez utóbbi pedig az alperest bízta meg. Az alperes alkalmazásában álló személyek a szertartás során a koporsót nekiütötték az annak elhelyezésére szolgáló állványhoz. Ezt követően az alperes alkalmazottja az elhunytól készített képet képtartóban a koporsó tetejére helyezte úgy, hogy onnan a szél lefújta és az a földre esett. A koporsó sírhely felé történő szállítása közben a koporsó egyik vége kicsúszott a koporsót szállító, az alperes alkalmazottja által vezetett gépjárműből és a földre esett. A fentieken a felperes felháborodott, az események benne a hozzátartozói jelenlétében nagy megrökönyödést keltettek.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes kegyeleti jogát azzal, hogy dátum napján, néhai Felperes1 temetésén

- az alperes munkavállalói nekiütötték néhai Felperes1 koporsóját az annak elhelyezésére szolgáló állványhoz,
- a koporsóra úgy helyezték ki a néhai fényképét, hogy azt a szél lefújta a földre és

- az elhunyt koporsójának sírhely felé való szállítása közben a koporsót szállító gépjárműből a koporsó egyik vége kicsúszott a földre.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül küldjön a felperes részére, a felperes címére postai úton levelet az alábbi szövegezéssel:

„Alulírott Alperes¹ kijelentjük, hogy néhai Felperes¹ dátum napján tartott temetése során több olyan esemény is történt, amellyel a társaságunk súlyosan megsértette az elhunyt Felperes¹ emlékét és ezzel ifj. Felperes¹ kegyeleti jogát, amelyre tekintettel jelen közlemény útján a társaság valamennyi tagja, illetve munkatársa nevében szeretnénk kifejezni mélységes sajnálatunkat a történetek miatt.”

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperes részére 700.000 forintot és ennek dátum¹ napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező – de 2022. november 10. napjától a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet utolsó napjáig terjedő időre legfeljebb évi huszonöt százalékos – mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 212.514 forint perköltséget, továbbá az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 192.000 forint meg nem fizetett illetéket.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 48.000 forint meg nem fizetett illetéket.

[3] Határozatának indokolásában hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:50. §-ára, a 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontjára, a 2:52. §-ára, valamint a 6:540. §-ára.

[4] Rögzítette, miszerint az alperes vitatta, hogy a felperes által sérelmezett események megtörténtek, illetve, hogy a kereset szerinti módon következtek be, így ezek bizonyítása a felperesnek állt érdekében.

[5] A felperes azt az állítását bizonyította, hogy az alperes alkalmazottai a temetés során a koporsót egyszer nekiütötték a koporsót tartó állványnak. Mindezeket ugyanis a perben a felperes indítványára meghallgatott tanúk kétséget kizáróan alátámasztották: a tanúk mindegyike részt vett a temetésen, és a tíz tanúból nyolc egyöntetűen a felperes által előadottak szerint és egymással is egyező módon írta le az alperes alkalmazottainak magatartását. Kizárólag tanú⁷ és tanú¹⁵ nem vallott e körben a keresettel egyezően, de tanú⁷ a vallomása szerint a temetésen történetekre kevésbé emlékezett, tanú¹⁵ pedig nem látta azt, ahogy a koporsó rákerül az állványra. Ráadásul a sérelmezett eseményt egyértelműen igazolta a koporsót szállító – az alperes indítványára meghallgatott – alperesi alkalmazott tanú¹ is, aki úgy vallott, hogy oda lett koppintva a koporsó az állványhoz oly módon, hogy az hanghatással járt.

[6] A felperes a perben nem bizonyította, hogy az alperes valamennyi munkavállalója a temetés során illuminált állapotban lett volna. A meghallgatott tanúk nem vallottak olyan egyértelműen és egyirányba mutatóan, hogy azt bizonyítottanak találja, így e körben a keresetet elutasította.

[7] Az elhunyt fényképével kapcsolatos események kapcsán a felek nagy részben egyező előadást tettek, így a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján azt valós tényállításként fogadta el, hogy az elhunyt fényképtartóba elhelyezett fényképét az alperes alkalmazottja a ravatalozó elé kivitt koporsóra ráhelyezte, majd az a szél miatt elmozdult. Az alperes hivatkozott arra, hogy a kép koporsóra történő kihelyezésére a családtagok kérésére került sor, azonban ezen állítását a tanúvallomások nem támasztották alá. Az érintett családtagok vallomásukban ezt kifejezetten cáfolták, a temetés lebonyolításában részben közreműködő tanú¹⁰, és az alperes alkalmazottja tanúl pedig csak feltételezésként fogalmazta meg a hozzátartozók kifejezett kérését, azt közvetlenül nem tapasztalták. A bizonyítékok alapján tehát kizárólag az volt tényként rögzíthető, hogy a fényképet az alperes alkalmazottja magától helyezte ki. A felperes a perben meghallgatott tanúvallomásokkal ezen felül bizonyította azon állítását, hogy fénykép nem csak elmozdult, – ahogy azt az alperes állította – hanem le is esett a földre. Ez utóbbi mozzanatról ugyanis mind a tíz felperesi tanú egyöntetűen és ellentmondásmentesen a kereseti állítás szerint vallott, ráadásul az alperesi tanúk közül a temetésen legalább részben részt vevő három tanú is alátámasztotta, hogy a kép a tartóval együtt esett le a földre. tanúl nyilatkozata szerint csörömpölésre is figyelmes lett, ami megerősítette annak az állításnak a valóságát is, hogy a képtartó a földre került.

[8] A felek egyező előadása alapján azt is valós tényként fogadta el, hogy a koporsó a sírhely felé szállítása közben kiesett a koporsót szállító autóból, eltérés a felek állításai között abban volt, hogy a kiesés milyen mértékű volt. A lefolytatott bizonyítás azt támasztotta alá, hogy a koporsó kicsúszása úgy történt, hogy a koporsó hátsó vége érte a földet, az eleje fennmaradt az autóban. Megjegyezte, hogy ennek megfelelően nyilatkozott a felperes a személyes meghallgatása során is.

[9] A fentiek szerint a felperes három, az alperes alkalmazottjai által tanúsított magatartást és emiatt bekövetkezett eseményt bizonyított: a koporsó állványhoz történő egyszeri nekiütését, az elhunyt fényképének a koporsóra való elhelyezését úgy, hogy az a szél miatt leesett, és végül koporsó oly módon történő szállítását, hogy annak az egyik vége kicsúszott az autóból, majd a földre esett.

[10] Megállapította, hogy mindhárom esemény önmagában és együtt is sértette a felperes kegyeleti jogát. A kegyeleti jogsértés a Ptk. 2:50. § (1) bekezdése szerint a meghalt ember emlékének megsértését jelenti. A temetés az elhunyt emléke kifejezésre juttatásának és megvédésének fő, általában a halál utáni első és legközvetlenebb színtere. Ráadásul a temetés az, ahol adott esetben – mint ahogy a perbeliben is – az elhunyt személy testi mivoltában az elhunyt emléket tiszteletben tartó és a végtisztességet megadó személyek számára még utoljára észlelhető. Ezért minden olyan magatartás, ami a temetés rendszerinti lebonyolítását drasztikusan megzavarja, megtagadja az elhunyt emlékének feltétlenül járó

tiszteletet, sérti az elhunyt emlékét, így a kegyeleti jogot. A felperes által állított és a fentiek szerint bizonyított események pedig egyértelműen ilyennek minősültek. Az alperes alkalmazottainak rendellenes magatartása ráadásul közvetlenül az elhunyra irányult, hiszen az alkalmazottak miatt az elhunyt személy végső nyughelyéül szolgáló koporsó ütődött neki az állványnak, majd csúszott ki a koporsót szállító autóból, másrésről az elhunyt fényképét tartó keret esett le a koporsóról.

[11] A bírósághoz fordulás joga magában foglalta a személyiségi jogok Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti objektív, valamint a Ptk. 2:52. §-a szerinti szubjektív szankció érvényesíthetőségének a lehetőségét. Az alperes hivatkozásával ellentétben e lehetőséget egyik esetben sem zárta ki a felperes által felhívott Ptk. 6:540. §-a. Az objektív szankciók körében ugyanis e jogszabályhely – utaló rendelkezés hiányában – nem is volt alkalmazható, míg a szubjektív szankció, a sérelemdíj tekintetében a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján igen, de e körben a felperes által állított tények e jogszabályhely tartalmával nem álltak ellentétben. A felperes ugyanis sem az alperessel, sem az alperest megbízó Cég 1-vel nem állt szerződéses viszonyban: a temetés lebonyolításával kapcsolatos jogviszony megrendelői oldalán a felperes édesanyja állt. Ebből következően a felperes a sérelemdíjra vonatkozó háttérszabályként adekvátan határozta meg a szerződésen kívüli károkozásért való felelősség egyik speciális alakzatának rendelkezéseit.

[12] Az alperes vitatásával szemben a felperes a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti, felróhatóságtól független szankciók alkalmazását az alperessel szemben követelhette. Egy jogi személy – mint az alperes – valamely magatartást csak természetes személyek, például az alkalmazottai útján tud tanúsítani. Abban az esetben pedig, ha az alkalmazottak a jogi személy tevékenységi körén belül járnak el, magatartásukkal az alperes tevékenységét valósítják meg, úgy az alkalmazottak magatartása a jogi személynek tudható be. A perbeli esetben ez pontosan megállapítható volt: az alperes alkalmazottai a fentiek szerint bizonyított és kegyeleti jogot sértő magatartásukkal a temetések lebonyolításával foglalkozó alperes tevékenységét valósították meg. A kegyeleti jogot sértő magatartásokat ezért az alperesnek kellett betudni, így a felróhatóságtól független szankciókat a felperes az alperessel szemben érvényesíthette, figyelemmel arra is, hogy a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése szerint a személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, azaz a Ptk. a személyiségsértő magatartások lehetséges tanúsítóját nem szűkíti le a természetes személyekre.

[13] A jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását és a megfelelő elégtétel adását alappal követelhette a felperes, a szankciók alkalmazása nem függött az alperesi alkalmazottak felróhatóságától, azok érvényesíthetőségét ugyanis önmagában a jogsértés ténye megteremti.

[14] Az elégtételadás vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a felperes által megjelölt elégtételadás módjához nem volt kötve, nem találta indokoltnak a kereseti kérelemben megjelölt nyilvánosság mértékét.

[15] Az alperes az elhunyt fényképének kihelyezése kapcsán hivatkozott a felróhatósága hiányára, ez azonban a perbeli adatokból nem következett. Az alperes mentesülését a fényképet felborító szél váratlan erősségével indokolta, de sem a tanúvallomások, sem a meteorológiai szolgálattól beszerzett adatok nem támasztották alá a szél váratlanságát. A meteorológiai szolgálat adatai a váratlanság kapcsán és egyébként kifejezetten a települési temető területére vonatkoztatva nem voltak értelmezhetők, míg az időjárást közvetlenül a temetőben észlelő tanúk egyike sem vallott úgy, hogy a fényképet olyan váratlanul feltámadó szél borította fel, amellyel a fénykép kihelyezésekor nem lehetett számolni. Sőt, több felperesi tanú (tanú8, tanú13, tanú18, tanú15) vallomása alapján az volt megállapítható, hogy az időjárás nem volt teljesen szélcsendes és az alperes által meghallgatni indítványozott tanúk is szeles időről számoltak be. Ennek tükrében az alperes temetések lebonyolításával foglalkozó alkalmazottjának a szeles idővel számolnia kellett volna, azaz akkor járt volna el az adott helyzetben elvárható módon, ha nem helyezi ki a fényképet a koporsóra vagy azt úgy helyezi ki, hogy a szél ne tudja felborítani. E kegyeleti jogot sértő magatartás vonatkozásában az alperes tehát nem mentesülhetett a sérelemdíj megfizetésének a kötelezettsége alól.

[16] Az alperes a koporsó állványnak ütése kapcsán nem hivatkozott a felróhatóság hiányára, így a sérelemdíj megfizetéséért a felelőssége e kegyeleti jogot sértő magatartása miatt is fennállt.

[17] A koporsó kicsúszása kapcsán az alperes kimentése sikeres volt, mivel bizonyította, hogy a koporsószállítás során az alkalmazottai úgy jártak el, hogy az az adott helyzetben általában elvárható volt. A kirendelt szakértő azt állapította meg, hogy az alperes munkavállalói az autó indulása előtt a koporsót az arra szolgáló szerkezettel megfelelően rögzítették. A rögzítő szerkezet meghibásodása a koporsó sírhelyre történő szállítása közben következett be, a meghibásodás pedig olyan jellegű volt, nevezetesen a tartószerkezeti elem hegesztésének elengedése és az elem letörése, amelyet a munkavállalók előre nem észlelhettek. A szakértő a bíróság és a felek kérdéseit többszöri kiegészítés után haladéktalanul megválaszolta, a szakvélemény egyértelmű volt, sem saját magával, sem a perbeli iratokkal nem volt ellentétes.

[18] Az alperes sérelemdíj megfizetésével kapcsolatos felelőssége kizárólag tehát a koporsó állványnak történő nekiütődése és a fénykép koporsóról történő leesése miatt állt fenn, a további, a kereset szerint sérelmezett magatartásért nem.

[19] A sérelemdíj összegét egyfelől e részleges pernyertességi körülmény, másfelől a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében rögzített szempontok figyelembevételével határozta meg. E körben a felperest és a környezetét ért hatások közül azt értékelte, hogy a kegyeleti jogsértés a tanúk által alátámasztottan és egyébként az alperes által sem vitatottan a felperesben nagy megrökönyödést keltett, ami kihatott a temetésen egyébként résztvevő hozzátartozóira is. A jogsérelem által okozott immateriális hátrány a felperes személyes előadása szerint nem érte

el viszont a felperesnél a lelki betegség szintjét, személyes nyilatkozata szerint is az események hatására kizárólag dühöt érzett. A sérelemdíj mértékét befolyásolta az is, hogy a keresetben állított, sérelmezett magatartások közül a fentiek szerint csak a két legenyhébb súlyú jogsértést vehette figyelembe a felróhatóságtól függő szankció alkalmazásakor. Mindezek alapján a követelt összeget jelentősen eltúlzottnak találta, a sérelemdíj mértékét 700.000 forintban határozta meg.

[20] A perköltségről a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján rendelkezett azzal, hogy a felperest 20%-ban, míg az alperest 80%-ban tekintette pernyertesnek.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte arra való tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság eljárási és anyagi jogszabályt – Pp. 346. § (5) bekezdése, Ptk. 4:542. § (1) bekezdése – sértett.

Másodlagosan kérte, hogy a Pp. 383. § (2) és (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg a Fővárosi Ítéltábla akként, hogy a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el.

Harmadlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy az ítélet rendelkező részében írt elégtételadásra kötelezését mellőzze, az ítéletben megállapított sérelemdíj összegét 50.000 forintra, míg a felperes javára perköltségként megállapított ügyvédi munkadíjat 300.000 forint + áfa összegre szállítsa le a másodfokú bíróság.

[22] Az elsődleges fellebbezési kérelme körében kiemelte, hogy a Cég 1 megbízásából eljárva végezte a tárgybeli temetést, ezért a Ptk. 6:540. §-ának rendelkezései, mint jogalap nem állnak fenn, a kereseti kérelmet a Ptk. 6:542. §-a alapján kellett volna elbírálni, ehhez pedig szükséges lett volna a megbízó, tehát a Cég 1 perbe állítása.

[23] A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában előadta, hogy a koporsó állványhoz történő nekiütődése kapcsán a peradatokkal ellentétesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy az súlyosan sértette az elhunyt emlékét és ezáltal a felperes kegyeleti jogát. A tanúvallomások alapján nem volt megállapítható, hogy az a temetés menetét megzavarta, vagy az elhunyt emlékét sértette volna.

A fénykép koporsóra való kihelyezése, illetve annak leesése kapcsán hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a felperesi tanúk vallomása alapján állapította meg a tényállást, ezen tanúk pedig nyilvánvalóan a felperesnek kedvező vallomást tettek. Nem vette figyelembe azonban tanú10 és tanú1 tanúk vallomásait, továbbá azt sem, hogy a felperes édesanyja úgy nyilatkozott, miszerint lehetségesnek tartja, hogy a képkeret a felperes akaratából került a koporsóra kihelyezésre. Az elhunyt fényképének koporsóra történő kihelyezése csakis a hozzátartozók kérelmére történhetett. A fentiek alapján nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy alperesi magatartásra vezethető vissza a kép koporsóra való kihelyezése, illetve onnan leesése.

A koporsónak a szállító autóból való kicsúszása váratlan és egyben szerencsétlen, tőle és alkalmazottai magatartásától független esemény hatására következett be, ezért e körben indokolatlan a jogsértés tényét megállapítani.

Sérelmezte, hogy hozzájárulása hiányában kötelezte az elsőfokú bíróság sajnálkozás kifejezésére elégtételadás keretében, illetve azt is, hogy korábban a keresetlevélhez csatolt levélben már kifejezte sajnálatát a felperes panaszai kapcsán, így az elégtételadás kétszeresen valósulna meg.

[24] Harmadlagos kérelme vonatkozásában kérte az elégtételadásra való kötelezés mellőzését, ugyanis korábban már küldött hasonló tartalmú levelet.

Álláspontja szerint a megállapított sérelemdíj mértéke eltúlzott. A koporsó kicsúszása kapcsán kimentette magát, a két enyhébb jogsértés, illetve az, hogy ez a felperesből dühöt váltott ki, nem olyan mértékű, hogy nagyobb összegű sérelemdíj lenne indokolt. Nem merült fel a per során, hogy a felperes lelkileg megbetegedett volna az események kapcsán, az elszenvedett sérelem nem olyan mértékű, amely adott esetben pénzbeli ellensúlyozást indokolna. A peradatok azt támasztják alá, hogy a felperest valójában nem a koporsónak az állványhoz való koppanása, vagy a képkeret leesése, hanem a koporsó kicsúszása tette feldúlttá.

[25] Kifogásolta azt, hogy az elsőfokú bíróság 800.000 forint + áfa összegben határozta meg a felperes jogi képviselőjének munkadíját. Ez eltúlzott, mind a munkaórák, mind az összecszerűség tekintetében. Kérte annak mérséklését azzal, hogy álláspontja szerint legfeljebb 300.000 forint ügyvédi munkadíj lett volna megállapítható.

[26] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

[27] Sérelmezte, hogy habár korábban az alperes a levelében elismerte a jogsértések megtörténtét, ezt most a fellebbezésében vitássá teszi.

A koporsó állványhoz történő nekiütődését több tanú is alátámasztotta, így az alperesi alkalmazott, tanúl is.

A tanúk szintén elmondták azt, hogy az alperes volt az, aki kihelyezte a fényképet a koporsóra, a koporsó kicsúszása pedig egyértelműen kegyeleti jog megsértése és ennek megtörténtét az alperes sem vitatta.

[28] Álláspontja szerint a korábban a számára megküldött levél nem elégtételadás, hanem egy hosszas magyarázkodás.

[29] Az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj nem eltúlzott, habár fellebbezést maga nem terjesztett elő, a keresetében foglalt mértékű sérelemdíj fizetése lenne indokolt,

annak további csökkentése a jogsértés körülményeire és súlyára tekintettel indokolatlan. Kifejezetten sértőnek minősítette a jogsértés bagatellként való minősítését. Az alperes jogsértő cselekményei leírhatatlanul megrendítették és felháborították, valamint kegyeleti jogában is megsértették. A temetésen több száz ember volt jelen, köztük a családtagok. A koporsót odaütötték az állványhoz, az elhunyt képe leesett a koporsóról, az édesapja koporsója menet közben kicsúszott a koporsószállító kocsiból, ezek kegyeleti jogot súlyosan sértő események, amelyek alapját képezik egy komoly összegű sérelemdíjnak.

[30] Az elsőfokú eljárásban felszámított ügyvédi munkadíj 32 órának felel meg, csak a tárgyalások több mint 16 munkaórát vettek igénybe, nem beszélve a benyújtott iratokról, az okiratok tanulmányozásáról, továbbá az utazási időtartamról. Mindezek alapján a perköltség összegének mérséklése nem indokolt.

[31] Az alperes fellebbezése csekély részben alapos.

[32] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező alperes sem hivatkozott.

[33] Az alperes elsődlegesen fellebbezési kérelmében azt sérelmezte, hogy a megbízójának is a perben kellett volna állnia. Ezen hivatkozása okán a másodfokú bíróság azt hangsúlyozza, hogy a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése alapján mindenki köteles tiszteletben tartani a személyiségi jogokat, így az alperes is. Az alperessel szemben a felperes érvényesíthette igényét, független attól, hogy az alperes esetlegesen más személy megbízásából járt-e el a temetés elvégzése során, ez a felelősségét a felperessel szemben nem érinti. A Fővárosi Ítéltábla e körben visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének [40] pontjára is, azt megismételni nem kívánja.

[34] A fentiek következtében a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az alábbiak szerint részben – a sérelemdíj mértékének összege és ennél fogva a perköltségviselés aránya vonatkozásában – megváltoztatta.

[35] A másodlagos fellebbezési kérelem vonatkozásában helytállóan határozott az elsőfokú bíróság a jogsértés megtörténtének megállapításáról. E körben megfelelően értékelte a rendelkezésre álló tanúvallomásokat is. Fellebbezésében az alperes sem vitatta azt, hogy a koporsó az ún. Szentmihály lovához hozzáütődött a felemelés során, kizárólag az vitatta, hogy ez milyen jellegű hanghatással járt és azt hány személy észlelte. Az elsőfokú bíróság az ítéletének [33] pontjában a peradatokkal egyezően állapította meg, hogy a hozzáütődés több személy által is hallható volt.

[36] A képerket leesése vonatkozásában az alperesnek sem volt olyan állítása, hogy esetlegesen a felperes, vagy bármely más hozzátartozó lett volna az, aki a képerketet kihelyezte a koporsóra. Azon alperesi védekezés, hogy a munkavállalója saját elhatározásából, vagy a felperes, illetőleg más hozzátartozó kérésére tette fel a képerketet a koporsóra, a jogsértés megvalósulását nem befolyásolja, mivel az alperesnek, aki üzletszerűen foglalkozik temetések lebonyolításával, mindenképpen fel kellett volna hívnia a kép kihelyezését kívánó személyt arra, hogy szakszerűtlen utasítást adott, a képerket leesésének lehetősége reális veszély. Az alperes ilyen jellegű figyelmeztetés megtörténtét a perben nem állította, így függetlenül attól, hogy utasításra vagy anélkül helyezte ki alperes alkalmazottja a képerketet, annak leeséséért felelősséggel tartozik.

[37] A koporsónak a szállító autóból való kicsúszása körében a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy habár a szakértői vélemény alapján e körben az alperest felróhatóság nem terheli, a személyiségi jogok megsértésének szankciórendszere alapján a felróhatóságtól független szankciók, így a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogsértés megtörténtének bírósági megállapítása, valamint a c) pont szerinti megfelelő elégtételadásra vonatkozó felperesi követelés megalapozott, ugyanis ezen ún. objektív szankciók – ellentétben a sérelemdíjjal – a jogsértő felróhatóságától függetlenül követelhetők. A Fővárosi Ítéltábla az alperesi cselekmények személyiségi jogot sértő magatartásként való minősítése körében visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének [38] pontjára.

[38] Az elégtételadásra vonatkozó ítéleti rendelkezés vonatkozásában a másodfokú bíróság azt hangsúlyozza, hogy a jogsértés jellege folytán indokolt az elégtételadás, különös tekintettel arra, hogy ez a jogkövetkezmény az, amely nem vagyoni értelemben a jogsértésért való jóvátételt, erkölcsi elégtételt jelent az érintett számára. A pert megelőzően az alperes által megküldött és a keresetlevélhez F/5. szám alatt csatolt levél annak tartalma, az abban foglalt indokok és előadottak alapján – nem felel meg az elégtételadás jogszabály által elvárt követelményének, ugyanis éppen az események saját interpretációja szerinti értékelése folytán nem biztosított erkölcsi jóvátételt a felperes számára.

[39] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti szankció alkalmazását, az elégtételadást a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően rendelte el. A fellebbezési érveléssel ellentétben a jogsértés elismerésére és így a megbánás kifejezésére az elsőfokú bíróság az alperest nem kötelezte, ekként a hivatkozott eseti döntéssel nem ellentétes a szankció ilyen módon való alkalmazása. A Kúria újabb gyakorlata szerint – amelyet a Fővárosi Ítéltábla is alkalmaz – lehetőség van elégtételadásként az alperes olyan kötelezésére, hogy a jogsértésért elnézést kérjen, sajnálkozását kifejezze. (Kúria Pfv.21.609/2017/3., Pfv.IV.21.311/2018/11.)

[40] A harmadlagos fellebbezési kérelemnek az elégtételadás mellőzésére irányuló része vonatkozásában a másodfokú bíróság visszautal jelen ítéletének [38] pontjára, azzal a

megjegyzéssel, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezési érveléssel szemben, nem nyilvános elégtételadásra kötelezte az alperest.

[41] A sérelemdíj mértéke körében hangsúlyozza a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a koporsó kicsúszása vonatkozásában az alperest felróhatóság nem terhelte, ezért annak indokolt összegét kizárólag a koporsó állványhoz való neki ütése, továbbá a fényképnek a koporsóról való leesése alapján volt szükséges meghatározni.

[42] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése értelmében a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire, így többek között a jogsértésnek a sértettre és a környezetére gyakorolt hatására tekintettel egy összegben határozza meg. A megsértett személyiségi jog alapján azt volt szükséges értékelni, hogy a sértett, jelen esetben a felperes lelki világát milyen módon befolyásolta a két felróhatónak minősített jogsértés, azok a gyász, az elhunytól való búcsúzás folyamatának felperesi megélését mennyiben befolyásolták.

[43] A felperes a jogsértések személyére gyakorolt hatása körében azt adta elő, hogy azok következtében agressziót érzett, ezt meghaladóan a temetésen résztvevő egyéb személyek, így a hozzátartozók lelki állapotának zaklatottságára hivatkozott. Egyéb hátrányról a saját személyére vonatkozóan nem számolt be, más személyek, így családtagjai zaklatottsága pedig az igényérvényesítése körében nem értékelhető.

[44] Az általános élettapasztalat szerint a temetés az elhunyt emlékét méltósággal megőrző eseményként hívatott szolgálni, amely során a gyászolók végső búcsút vehetnek a néhaitól. A végső búcsú nyugalma megzavaró és személyiségi jogot sértő felróható magatartások esetében indokolt az ún. szubjektív szankció alkalmazása, és az összegszerűség mérlegelése során arra is figyelemmel szükséges lenni, hogy maga az esemény és így annak megélése is az elhunyt és a gyászoló köteléke vonatkozásában megismételhetetlen, ezért igen csekély összegben annak meghatározása általában nem indokolt. Mindezek következtében, valamint a felperes által előadott hátrányos következmény alapján a – kettő felróható, de kisebb súlyú – jogsértés folytán indokolt az 500.000 forint mértékű sérelemdíj alkalmazása, azonban ennél magasabb összeg már nem, ezért a Fővárosi Ítéltábla a sérelemdíj elsőfokú bíróság által meghatározott mértékét leszállította.

[45] A másodfokú bíróság döntése folytán az elsőfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség aránya az alperesre kedvezőbben megváltozott, az az elsőfokú bíróság által megállapított 20-80% helyett 13-87%-ban határozható meg, ennek megfelelően módosította a Fővárosi Ítéltábla a felperes által fizetendő perköltség összegét, valamint az eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezést. A másodfokú bíróság nem látta indokoltnak a felperes által felszámított ügyvédi munkadíj mérséklését, figyelemmel az elsőfokú eljárás során megtartott tárgyalások számára, azok jellegére és hosszára, a szakértői vélemény beszerzésére

és annak véleményezésére, valamint az ezekkel szükségképpen felmerült munkavégzésre tekintettel.

[46] A másodfokú eljárásban az alperes fellebbezése csekély mértékben vezetett eredményre, a másodfokú bíróság úgy tekintette, hogy a másodfokú eljárásban a pervesztesség-pernyertesség aránya a felperesre kedvezőbb 90-10% arányban. A felperes által felszámított ügyvédi munkadíj azonban nem állt arányban a másodfokú eljárás vonatkozásában felmerült és indokolt munka mennyiségével, így azt a másodfokú bíróság mérsékelte, valamint elszámolta ezen összegben az alperes által a tárgyi illetékeljegyzési jog ellenére megfizetett 56.000 forint illetékből a felperesre eső 5.600 forintot, így összesen 100.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte az alperest.

[47] Mivel az alperes a feleket megillető tárgyi illetékeljegyzési jog ellenére már megfizette a fellebbezési illetéket, melynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a fentiek szerint a felek között el is számolt, ezért arra vonatkozóan további rendelkezést nem kellett hoznia.

Budapest, 2023. június 22.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró